

Onderdeel van SSVV OpleidingenGids – Petrochemie (SOG-P)

Leerdoelen & opleidingskaders horend bij de SOG-P kwalificatie:

Buitenwacht

Versie: 31-01-2023

1. Leerdoelen

1.1 Theorie

Gasmeteren is geen onderdeel van de kwalificatie Buitenwacht. De buitenwacht is niet verantwoordelijk voor het inschakelen van de gasmeetapparatuur; hij krijgt de meter ingeschakeld mee en daarom hoeft hij ook niet de bumpstest uit te voeren.

Onderwerp	Afbakening	Toelichting
De risico's van besloten ruimtes	<ul style="list-style-type: none"> • kenmerken besloten ruimten • gevaren en risico's besloten ruimten<ul style="list-style-type: none"> ○ zuurstof arme lucht ○ brand- en explosiegevaar (brandvijfhoek) ○ vergiftigingsgevaar/verstikkingsgevaar ○ fysieke gevaren ○ onveilige omstandigheden (veranderende weersomstandigheden?)/veel voorkomende onveilige omstandigheden in BR • gevaren/ aanwezigheid van gevaarlijke stoffen (lekkages-sissen, geuren)<ul style="list-style-type: none"> ○ gevaren van gebruik van apparatuur en gereedschap bij en in BR (elektrisch gereedschap (schuren/boren, lassen, pneumatische apparatuur) • risico's van veelvoorkomende werkzaamheden in BR (lassen/snijden, hogedruk reiniging, verfspuiten, coaten)	
Taken en verantwoordelijkheden, zie ook Taakprofiel	<p>Algemeen Buitenwacht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is verantwoordelijk voor de veiligheid van de mensen in BR • Werkt volgens de geldende werkvergunning • Ziet erop toe dat iedereen in en rond BR zich houdt aan afspraken in de werkvergunning • Heeft primair/ uitsluitend aandacht voor de betreders en de omstandigheden in en rond de BR • Houdt regelmatig contact met mensen in BR (af te spreken voor entree) • Blijft bij het mangat totdat er aflossing is. Zolang er mensen in de besloten ruimte zijn • Werkt in geen geval mee • Betreedt zelf in geen geval de besloten ruimte <p>Algemeen opdrachtgever/vergunningverstrekker¹</p> <ul style="list-style-type: none"> • De opdrachtgevers/ vergunning verstrekker is ervoor verantwoordelijk te zorgen dat het werk in de BR veilig kan plaatsvinden;	

¹ Op basis van het B-VCA diploma wordt basale kennis van werkvergunningen en inzicht in de plichten van personen die bij werkvergunning zijn betrokken als bekend verondersteld; hier wordt verdieping op die kennis beoogd.

	<ul style="list-style-type: none"> ○ procedure om veilig in BR te kunnen werken ○ veilig stellen van de werkplek ○ geldige werkvergunning voor alle werkzaamheden in BR 	
Werkvergunning	<p>Verdieping van kennis van doel werkvergunning en inhoud</p> <ul style="list-style-type: none"> ● werkzaamheden ● voorzorgsmaatregelen ● criteria atmosferische condities ● controle op ontstekingsbronnen ● PBM standaard en aanvullend ● Verzamelplaats 	Voorbeelden van realistisch ingevulde werkvergunningen laten zien/bespreken/ lezen
Communicatiemiddelen/alarmmiddelen	<p>Soorten communicatie- /alarmmiddelen</p> <ul style="list-style-type: none"> ● fabrieksalarm ● radio/portofoon ● klopsignalen ● ... <p>Te verwachten handelingen (af te stemmen voor betreding):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Regelmatig contact houden met betreders ● contact houden/leggen met controlekamer i.i.g. bij nood- alarmsituatie ● instructie volgen volgens noodplan/reddingsplan 	
Alarmeren/communiceren		
De risico's en gevaren in en rondom besloten ruimtes signaleren	<p>Zie o.a. de gevaren die hierboven zijn benoemd bij 'Risico's van besloten ruimtes'</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Hoe signaleer je ze? ● Wel of niet tot actie overgaan- werk stilleggen of advies vragen? ● Indien advies gevraagd hoe doe je dat (communicatiemiddelen)? 	Praktijkvoorbeelden bespreken
Houdingsaspecten	<p>Voortdurend op werkplek zijn en alert zijn op:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● veranderende omstandigheden (lekkage, voertuig in nabijheid BR) ● handelingen van betreders ● toegankelijkheid van toegang tot BR/voorzien en vrijhouden vluchtwegen <p>Betreders bij overtreden regels (durven) aanspreken, op positieve manier:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wanneer is er aanleiding om iemand aan te spreken? 2. Hoe spreek je iemand professioneel, positief en (toch) duidelijk aan? 	<p>Voorbeelden bespreken</p> <p>Voorbeelden bespreken</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wanneer worden regels overtreden? <ul style="list-style-type: none"> ● niet juiste PBM ● gebruik van mobiel; roken ● werkplek niet opgeruimd houden 2. Hoe aanspreken? Bijv.

		<ul style="list-style-type: none"> • Maak contact, ga in gesprek met respect, zonder beschuldigen. • Beschrijf wat je ziet en je zorg daarbij. • Vraag of de persoon je zorg kan wegnemen.
	Durft vragen te stellen over inhoud werkvergunning/ bij veranderende omstandigheden	Bespreek relevante situatie wijzigingen.
	<p>Werk resoluut stilleggen in noodsituaties zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • belemmering vluchtweg • open vuur • veranderende weersomstandigheden? 	Praktijkvoorbeelden van gevaarlijke situaties bespreken/laten zien en rol van buitenwacht daarin.
	<p>Resoluut handelen (contact leggen/afstemmen) bij twijfel gevallen in situaties zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vrachtauto in nabijheid vluchtweg • veranderende weersomstandigheden • ... 	

Kennisaspecten
Vaardigheden
Houdingsaspecten

1.2 Praktijk

In de linker kolom van de tabel hieronder worden 5 fasen van het werk van de buitenwacht onderscheiden. In het praktijkdeel van de opleiding vervullen deelnemers een rol in gesimuleerde praktijksituaties die gebaseerd zijn op deze fasen. Deelnemers passen daarin de kennis, vaardigheden en houding toe die in de theorie is behandeld. Iedere deelnemer is een keer in de lead als buitenwacht in een praktijkscenario; en wordt dan tenminste blootgesteld aan de voorbereiding (fase 1), de normale omstandigheden (fasen 2 en 5) en de bijzondere omstandigheden (fasen 3 en 4).

Vanzelfsprekend wordt tijdens het praktijkdeel van deelnemers (en overige aanwezigen/ betrokkenen) verwacht dat zij zich houden aan alle regels die zouden gelden als de gesimuleerde omgeving een echte petrochemische omgeving zou zijn. Van strikte naleving (van regels alsof de simulatie een werkelijke fabrieksomgeving was) mag uitsluitend worden afgeweken wanneer daar een didactische reden voor is; en het de deelnemers ook duidelijk is dat zij tijdelijk 'uit de simulatie' stappen; en er daadwerkelijk veilig kán worden afgeweken.

Onderwerp/fasen	Afbakening	Toelichting
1. Voorbereiding	<p>1. Voorbereiding</p> <ul style="list-style-type: none"> • doelgericht werkvergunning en nood- /reddingsplan doornemen/doorspreken zodat buitenwacht weet wat er van hem verwacht wordt en wie zijn aanspreekpunt is • met betreders LMRA uitvoeren • i.i.g. aandacht voor: <ul style="list-style-type: none"> ○ hoe apparatuur indien nodig te stoppen ○ afspreken van communicatiemethoden, deze testen en naleven ○ toegang verlenen (versperring verwijderen, toegangsborden/kaarten plaatsen) ○ betreders op positieve manier aanspreken als regels niet worden nageleefd 	Praktijkcasus: rollenspel a.d.h.v. verschillende ingevulde werkvergunning inclusief nood-/reddingsplan met vergunninghouder/ betreders en gesimuleerde nood-/ alarmsituatie en realistische BR
2. Tijdens de entree	<p>2. Tijdens entree</p> <ul style="list-style-type: none"> • bij zich houden van relevante documenten (werkvergunning, veilig entree vergunning en afdelingsprocedure incl. nood- en reddingsplannen) • registratie van betreders • indien van toepassing in werking stellen voorzieningen genoemd in werkvergunning • observatie van betreders in BR en voortdurend contact met hen houden volgens afspraak • algehele situatie in en rondom BR monitoren, waaronder (indien van toepassing) gasmeetwaarden • bij ongewilde gebeurtenissen (zoals bijvoorbeeld het uitvallen van stroom, verlichting, ventilatie of veranderde weersomstandigheden) betreders sommen de BR te verlaten en in overleg treden met opdrachtgever. • overdracht naar opvolgende buitenwacht 	
3. In geval van noodsituatie	<p>3. In geval van noodsituatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • werkzaamheden in BR stilleggen 	

<p>4. Bij tijdelijke onderbreking van entree</p>	<ul style="list-style-type: none"> • betreders sommeren BR te verlaten • noodsituatie direct melden aan controlekamer (aanleiding, aantal mensen, locatie) • zo nodig nood- en reddingsplan in gang zetten en details noodsituatie doorgeven aan reddingsteam (aanleiding, aantal mensen, locatie) <p>4. Bij tijdelijke onderbreking van entree</p> <ul style="list-style-type: none"> • bord “verboden entree” ophangen • stroom en gastoevoer naar gereedschappen en apparatuur in BR (laten) onderbreken • las- en snijbranders en andere apparaten aangesloten op gastoevoer onder druk onmiddellijk na gebruik laten verwijderen uit BR • (Hoe weet buitenwacht wat hierbij van hem verwacht wordt?/ zie kennisaspect risico's werkzaamheden/apparatuur en gereedschappen) 	
<p>5. Na afloop werkzaamheden</p>	<p>5. Na afloop werkzaamheden</p> <ul style="list-style-type: none"> • stroom en gastoevoer naar lastangen laten onderbreken • bord “verboden entree” ophangen • verlaten van werkplek bij vergunningverstrekker melden 	

2. Opleidingskaders

Inleiding

In andere SOG-P documenten (Handboek opleidingscentrum SOG versie 2021) staan algemene vereisten rondom SOG-P opleidingen beschreven. Denk aan de minimumeisen t.a.v. de opleider (het bedrijf); t.a.v. de trainers; t.a.v. aanwezigheid en kwaliteit van opleidingsfaciliteiten en lesplannen.

In dit hoofdstuk wordt invulling gegeven aan de kaders die specifiek van toepassing zijn op de opleiding Buitenwacht.

2.1 Kaders van de opleiding

Doelgroep

Medewerkers in de industrie die op een (petro)chemisch bedrijfsterrein toezicht uitoefenen op werknemers die werkzaamheden verrichten in een besloten ruimte.

Voorwaarden voor deelname

- Geldig B-VCA diploma
- Voor deelname aan de herhalingstraining: een geldig SOG-P Buitenwacht diploma
- De kandidaat moet ten minste 18 jaar zijn
- De Nederlandse taal zowel mondeling als schriftelijk (op tenminste B1 niveau) beheersen.

Duur van de training (exclusief examen)

Basistraining

- Minimale opleidingsduur is 1 dagdeel theorie (4 uur), en 2 dagdelen praktijk (8 uur)

Herhalingstraining

- Minimale opleidingsduur 1 dagdeel (4 uur)

Kaders voor praktijkoefeningen

Maximaal 6 deelnemers per trainer.

2.2 Kaders voor de opleidingsorganisatie

Opleidingsfaciliteiten

Om de praktijkoefeningen te kunnen uitvoeren/trainen moet de opleider beschikken over een realistische aan de P-chemie gelijkende besloten ruimte dan wel een realistische simulatie daarvan. Daarnaast wordt van de opleider verwacht dat in de praktijk gebruikelijke apparatuur en gereedschappen worden ingezet tijdens de praktijkoefeningen. Denk daarbij aan:

- las- en snijapparatuur
- hoge druk reinigingsapparatuur
- verfspuitapparatuur of coating apparatuur
- verplicht: EX/OX (combi)meter
- ventilator/beluchting
- transformator
- Communicatiemiddel dat in verbinding staat met controlekamer/vergunninghouder
  - Portfoon
- Een ingevulde Hoog Risico Werkvergunningen passend bij het scenario

- Verschillende ingevulde werkzaamheden in BR (tenminste 2 bijvoorbeeld: lassen/snijden, hogedruk reiniging, verfspuiten/coaten)
  - De beheersmaatregelen die voor deze werkzaamheden en type BR nodig zijn.
- De volgende algemene voorzieningen:
  - Windvaan (buiten)
  - Verzamelplaats
  - PBM standaard (helm, handschoenen, schoenen, hes, bril, gehoorbescherming)
  - Gidslijn
  - Bord "Niet betreden BR"
  - Registratielijst